

Prefață

Părinții deșertului sunt adeseori cunoscuți și apreciați datorită apoftegmelor – cuvinte ale vieții, care au traversat timpul. Cu cele cinci portrete de monahi palestinieni, propuse de părintele Nicolas Egender, intrăm și mai mult în universul lor. Portretele reiau conferințele pe care le-a ținut în 2011, împreună cu părintele Ugo Zanetti, la Mănăstirea Emmanuel din Betleem, în cursul unei sesiuni despre spiritualitatea monahilor din Răsărit, la care au participat numeroși monahi, monahii și seminariști din Țara Sfântă. Părintele Egender ne propune o spiritualitate vie și grăitoare pentru zilele noastre, întrebându-și autorii: „Care este mesajul vostru pentru călugărițele și călugării din secolul XXI, mai ales pentru cei care v-au urmat și au venit să trăiască în Palestina? Ce spuneți voi bisericilor noastre de astăzi?”

Dacă monahismul egiptean este cunoscut, nu același lucru se poate afirma despre

cel palestinian, pentru care părintele Nicolas Egender realizează aici o muncă de primă mână. Abate, între 1979 și 1995, al Mănăstirii Adormirii Maicii Domnului din Ierusalim, el a subliniat actualitatea monahismului dialogând cu Bisericile locale, care sunt încă de tip monahal. Nu numai că a studiat *Viețile* monahilor palestinieni, ci le-a și situat în contextul lor, vizitând locurile, ducându-le inspirația mai departe. El ne împărtășește aici, pe viu, rodul cercetărilor sale, al descoperirilor, așa cum a făcut-o în învățăturile din *Studienjahr* de la Adormirea Maicii Domnului. Ne ajută să-l cunoaștem, de exemplu, pe Ilarion – un fel de „Antonie”¹ din Palestina –, călugăr harismatic și vindecător, fondator al monahismului palestinian, care a făptuit lucruri admirabile, povestite cu vervă. El arată legătura dintre monahismul palestinian și cel egiptean, care a dat călugări precum Isaia, subliniind specificitatea celui dintâi, care presupune „o simbioză între oraș, cu locurile sale sfinte, și deșert”. De asemenea, ia în considerare diferitele momente ale monahismului palestinian. Astfel, sublini-

¹ Ilarion este pentru călugării din Palestina ceea ce este Antonie (a cărui Viață a devenit celebră datorită Sfântului Atanasie) pentru cei din Egipt: „părintele monahilor”.

ază următoarele: „Atunci când scopul lui Ieronim era să-i confere monahismului palestinian titlurile sale de noblețe, Chiril de Schitopolis își prezenta călugării ca pe adevărații autori ai credinței de la Calcedon”.

Patrimoniu al Bisericii nedespărțite, monahismul palestinian se caracterizează, după cum o mărturisește Sfântul Sava, prin ospitalitate, printr-un climat de încredere ce deschide căile spre unitate. Conducător al mănăstirii din Chevetogne, dedicată unității creștinilor, părintele Nicolas Egender are aceeași capacitate de deschidere a creștinilor ortodocși, se simte unul dintre ei și este primit cu încredere. De aceea Patriarhul armean i-a făcut onoarea să-l numească „membru de onoare al Patriarhiei”. Împreună cu alți reprezentanți religioși, el s-a străduit să dezvolte o atmosferă ecumenică și de legături frățești între toți membrii Bisericii lui Dumnezeu din Ierusalim, în toată bogăția ei, pentru a trăi zi de zi „ecumenismul concret”, trăind unitatea printr-o adunare cotidiană, printr-o înțelegere permanentă între responsabili religioși...

Unirea lăuntrică și ascultarea de Hristos, pe care Ilarion, Eftimie, Sava, Isaia și Dorotei din Gaza le-au trăit prin victoria pascală a iubirii, prin rugăciunea neîncetată și meditarea

Scripturii și care au făcut din ei începătorii monahismului palestinian, părintele Nicolas Egender le-a experimentat într-o altă manieră, în acest loc neutru care este abația Adormirii, unde pot fi întâlniți israelieni și palestinieni, evrei, creștini și musulmani. Mulțumind pentru angajamentul său concret în mișcarea pentru pace și pentru acțiunea sa culturală, primarul l-a numit „cetățean de onoare al orașului Ierusalim”. Au fost momente puternice și părintele Nicolas Egender le mărturisește cu emoție: „Niciodată nu voi uita această seară, în care trei coruri de copii (unul israelian, al Academiei Rubin, altul al parohiei latine din Ierusalim și cel de-al treilea de la Betleem) au cântat împreună, dându-și mâna, făcând un cerc mare împrejurul întregii asistențe (în majoritatea israeliană), cu *Dona nobis pacem* de Mozart; toți s-au trezit brusc. A fost o clipă intensă și mișcătoare, rază de lumină a chemării profetice și epicletice a unirii și a păcii prin glasurile copiilor!”

Urmând călugărilor palestinieni care, prin ancorarea lor în Dumnezeu prin rugăciune au făcut din deșert o cetate, părintele Nicolas Egender a știut să deschidă, la Ierusalim și, până astăzi, la Chevetogne, căile unității și dialogului

interreligios, primind pe orice persoană ca pe o poveste sfântă, oferind „imaginea lui Hristos cel milostiv și prieten al oamenilor”. Este o cale a vieții pe care o propune fiecăruia prin această carte, a cărei lectură este tonifiantă.

Marie-Anne Vannier
Universitatea din Lorraine